

Kağıt Kalem

Bilgi - Sanat - Edebiyat

Yıl: 2017-2018
Dönem: 1
Sayı: 4

Ceylan AYDIN

Murat ASLAN
EYLEM

Kün feyekün
Hâbil ve Kâbil
Nuh'a fısıldanan o ezeli tedbir
İsmail'in vererek aldığı şey
Bütün ejderhaları yutan bir asa kımlıtısı

Biteviye ezen ezen bir ağı
Olmamış olmasını istediğimiz pek çok şey
Darağaçlarında biten o dip akıntı
Kimi zaman soylu bir yazıt
Kimi zaman ihanetin sinsi surati

İngelerin dışlaşarak akması
Sevinçlere gark eden esrimeler yumağı
Pür zarafet, pür farkındalık
Bir bilincinilmek ilmek dokuması hayatı
Var oluş hallerinin bir diğer adı

Serkan DEMİR

TALAŞ KOKUSU

Çocukluğum marangozhanelerin bulunduğu bir sokakta geçti. Sokağın her bir köşesinde işlenmeyi bekleyen ağaçlar, keresteler vardı. Sokaktaki çocuk seslerine, marangozhanelerden gelen hızar sesleri karışırdı.

Marangozlar kabukları henüz soyulmamış ağaçları, sipa diye tabir edilen iki ağaç taşıyıcının üzerine koyar; sonra başlarındaki kabuklarını soymaya. Uzaktan çok eğlenceli bir iş gibi görünüyordu. Tabi bizim için sıpaların yeri ayrıydı. Marangozlar işleri bitip gittiğinde, sokaktaki tüm çocuklar için marangozpark hizmete açılmış oluyordu. Marangozların çocukları da aynı sokakta oturduğu için, bu parkta tehlikeli olmayan her şey bizler için bir oyuncaktı. Evet, sıpalar bizim için kaldıraç görevi gören eğlenceli bir tahterevallili oluveriyordu. Sıpanın tam ortasından geçecek şekilde koyulan bir soyma ağacı, gerçekten çok doğal bir tahterevalliydi bizim için. Yukarı kalktığımızda masmavi gökyüzünde kuşları, aşağı indiğimizde çalışkan karıncaları görüyorduk. Marangozpark gerçekten müthiş bir eğlence alanıydı bizim için. Yuvarlak dilimli silindirik ağaçlardan arabalar yapar, yarıştırdık. Kimi zaman da ağaç dilimlerini üst üste dizerek "yedi taş", "yedi kiremit" ve "yedi kule" olarak da bilinen tombik oyununu oynardık.

Kimimiz marangozlardan izin alarak aldığımız çitalardan kılıç yapar, ata oyunlarından oynardık. Kimimiz de çitalardan "çıtalı" diye de tabir edilen uçurtmalarımızı yapıp, gökyüzünde özgürlüğün tadını çıkartırdık.

Sokakta talaşların biriktiği alanlar vardı. Burası bizim ilk müteahhitliğimizi yaptığımız şantiye alanımızdı. Kamyonlarla taş, toprak ve talaş taşır; yollar, köprüler inşa ederdik. Bu talaşları, ailelerimiz çuvallarla satın alır, kışın sobayı yakmakta kullanırdı. Talaş, gerçekten de çok hızlı tutuşur, sobanın bir an evvel yanmasını sağlardı. Hele geceleri sobanın kapak kısmından çıkan alev huzmesi, kışın insanın içini ısıtır, sobadan çıkan "güldür" sesleriyle bir tebessümle uykuya dalardık.

Şimdilerde ne zaman talaş kokusu duysam, çocukluğumun geçtiği sokaklara götürür beni. Kâh kamyonla talaş taşır, kâh tahterevalliyeye binirim. Uçurduğum uçurtmalar, gökyüzünde karşılar beni, uçurtmalara bakıp gülerim. Bazen de talaş kokusu; fırınlı sobada pişmiş bir patatese, akşam oturmasında soba üstünde pişen kestane kokusuna karışır. Öyle ya ne çok şey hatırlatır bana talaş kokusu: saklambacı, körebeyi, dostlarımı ve oyun oynadığım arkadaşlarımı. Geçmişimi hatırlatır, güzel günleri yâd ettirir...

Veli ZOR
SEVGİ

Sevgidir dünyanın temeli.
Bunu herkes böyle bilmeli.
Bu nefret rüzgârları dinmeli.
Ağaçlar çiçek açmalı, meyve vermeli.

Sevgi kuşun kanadında.
Dağında, taşında, ovasında.
Sen de ıslan sevgi yağmurlarında.
Bir gün ihtiyacın olacak ona.

Şimdi insan sevgisi darağacında,
Yürekler parçalıyor anlasana.
Her gülüşün karşılığı var insanda,
Ne fark eder, mezhebi ırkı farklı olsa da.

Gönüller bir deprem, bir fırtına,
Yürekler donmuş bir baksana!
Mevsimlerden kış mı yoksa?
Tüm sevgiler, sevdalar ayaklar altında.

Bak şu insanlara yüzler asık,
Hiç kimse değil kendisiyle barışık.
Biraz sevgi, biraz anlayış olsa azıcık,
Olmaz boğazlarda hıçkırık.

ALİ ALTUN KAPI ZİLİ

Ayşe Hanım seksenine merdiven dayamış yılların yorgunluğunu bedeninde taşıyan şirin, nur yüzlü biridir. Eşi öldükten sonra yalnız kalan Ayşe Hanım zamanının çoğunu pencere kenarında dışarıyı gözleyerek geçirir. Dışarıda dolaşan insanlar onun eli ayağı olmuşçasına onları izler, kendi kendine yorumlar yapardı. Bugün hava kapalıydı. İnsanlar telaşla sağa sola koşuşturuyordu. Ayşe Hanım yine pencere kenarındaydı. Uzun uzun baktıktan sonra sokaktan geçen genç bir kadın onu geçmişine götürdü. Derin bir ah çekerek özlem duyduğu o yılları tenefüs edencesine içine çekti. On sekiz yaşında evlenmişti. Kalabalık bir aileye gelin olmuştu. Kayınvalide, kayınpeder, görümceler, kayınbiraderleriyle birlikte iki katlı bir evde yaşıyorlardı. Birlikte tarlada, bahçede çalışıyorlar; birlikte yiyip içiyorlardı. Eşinin evi Ayşe Hanım için bir okuldu. Kayınvalidesi ona yol gösteriyor, usta-çırak ilişkisi gibi hayatı ondan öğreniyordu. Ayşe Hanım evdekilerle iyi anlaşıyordu. Sıcacık sohbetleri, çocukların ev içindeki koşuşturmaları, komşuluk ilişkileri, insanların samimiyetini hafızasında tazeledi. Sanki o anları yaşıyormuşçasına mutlu oldu. Ama mutluluğu uzun sürmedi. Kapının zili çalıyordu. Uzun süredir arayıp soran yoktu. Komşularından biri olabilir miydi?

-Nerde dedi, o eski komşuluklar!

Kapı zilinin çalması onu heyecanlandırdı. Biriyle muhabbet etmeyi ne kadar da özlemişti. Yılların yorgunluğunu taşıyan ayakları elverse bir hamlede kapıyı açacaktı ama olmuyordu. Güçlülkle yerinden kalktı eline bastonunu aldı. Kapıya doğru yöneldi. Gelen torunlarıydı. Onları sıkı sıkıya bağrına bastırıp doya doya koklamak istiyordu ki torunları umursamaz tavırlarıyla:

-Nine izin ver de içeri geçelim dediler.

-Buyurun yavrularım dedi.

Onlara sarılmayı nasıl da istiyordu. Neyse deyip kapıyı kapatıp odaya geçtiler:

-Hoş geldiniz kuzularım, dedi.

Karşıdan hissizce, zoraki ve kısık bir sesle:

-Hoş bulduk, dediler.

Hemen ellerine cep telefonlarını alıp bir kanepeye oturdular.

-Yavrularım nasılsınız? Anneniz babanız nasıl? diye sordu.

Karşı taraf, "İyiler." deyip geçiştirdi. Ayşe Hanım günlerdir biriktirdiği kelimeleri dilinden döküp rahatlamak istiyordu. Torunlarına sorular soruyor, onların uzun uzun konuşmalarını, olup biten her şeyi anlatmalarını bekliyordu.

Çok çabaladı ama karşı taraf bir kez olsun kafasını telefonda kaldırıp yüzüne bakmıyordu. Ayşe Hanım torunlarına bir şeyler ikram etmek için bastonu elinde mutfağa yöneldi. Zorlukla da olsa bir şeyler hazırladı. Torunlarına seslenip:

- Yavrurum gelin şu sofrayı içeri götürün de bir şeyler atıştırın.

Ayşe Hanımı duyan yoktu. Bekledi gelen olmadı. Hazırladığı yiyecekleri tek tek torunlarının odasına götürdü:

- Buyurun yavrurum bir şeyler yiyin.

Torunları uzaktan birkaç lokma alıp bıraktılar. Ayşe Hanım yemeleri için söylendi durdu ama nafiye. Sofrayı kaldırırlar diye bekledi ama hiç bir hareket yoktu. Sofrayı getirdiği gibi tek tek mutfağa geri götürdü. Yoruldu. Bir nefesleneyim deyip torunlarının bulunduğu odaya geçti. Ninelerinin odaya girip çıkmalarını fark etmeyen torunları kendi dünyalarında yaşıyorlardı. Ayşe Hanım uzun uzun torunlarını gözlemledi. Ne yaptıklarını anlamaya çalışıyordu. Kendini tutamayarak:

-Ne yapıyorsunuz yavrurum?

Torunlarından yine ses seda yoktu. "Acaba bu çocuklar duymuyorlar mıydı, yoksa duymak mı istemiyorlardı?" deyip düşüncelere daldı. Kendi dünyasına sığınacaktı ki bunu hiç istemiyordu. Kendi kendini teselli ederek: "Hiç olmazsa yüzlerini görüp hasret giderdim." dedi. Ama bu mutluluğu da uzun sürmedi. Torunları: "Biz gidiyoruz nine!" deyip çıktılar. "Yavrularım daha yeni geldiniz, oturun biraz konuşalım." diyordu ki kapının açılıp kapanması bir oldu. Ayşe Hanım arkalarından yetişmeye çalışsa da nafiye, torunları bir elini öpüp Allaha ısmarladık bile demeden çekip gitmişlerdi.

Günlerdir beklediği ümidi cılız bir mum alevi gibi söndü. Yaşadığı hayal kırıklığının etkisiyle başı döndü. Yere düşmeden en sadık arkadaşı, sırdaşı bastonuna sıkı sıkıya tutunarak yatak odasına geçip yatağına uzandı.

Özlem KÜLAH SONBAHAR TUTKUSU

Ben severim sonbaharı,
Masum bir gözün bakışı gibi
Bana hep hüznü hatırlatır.

Ben severim sonbaharı,
Göçmen kuşların göç edişi gibi
Bana çekip gitmeyi hatırlatır.

Ben severim sonbaharı,
Dökülen solgun yapraklar gibi
Bana ölümü hatırlatır.

Ben severim sonbaharı,
Askere giden kınalı kuzular gibi
Bana gurbeti hatırlatır.

Ben severim sonbaharı,
İssız sokaktaki kimsesizler gibi
Bana yalnızlığı hatırlatır.

Ben severim sonbaharı,
Sokakta savrulan yaprak gibi
Bana boş vermeyi hatırlatır.

Elif YILDIZ

Fatih KARAKÜTÜK EY DOST

Bazen yazar, bazen susardı deli kalemi.
Bilemezdi bu lütuf mu, yoksa çile mi?
Kağıda dökerdi üzüntüyü, acıyı ve elemi.
Dünyadan deli şair geçti ey dost!

Doğruyu dolaylı söylerdi yazdıklarında.
İtidalin sesi olurdu azdıklarında.
Kıymetini anladılar mezarını kazdıklarında.
Dünyadan deli şair geçti ey dost!

Herkes sustu ,o susmadı haksızlığa.
Göz yummadı yeşeren ahlaksızlığa.
Aldırış etmedi eldeki olanaksızlığa.
Dünyadan deli şair geçti ey dost!

Diyar diyar iller dolandı.
Hayatı koca bir yalandı.
Dost bildikleri hep yılandı.
Dünyadan deli şair geçti ey dost!

Melek Hanım ÇETİN BİR ÖĞRETMENİN GÖZÜNDEN

Muhatabı insan olan, onu hayata hazırlayan, tohumun yeşermesini sağlayan bir meslektir öğretmen olmak. Öğretmen yarının temelini atan kişi olduğu gibi değerli kişilik hamuruna da şekil veren bir sanatkârdır. Öğretmenlik öyle güzel bir meslektir ki onun konusu insan, malzemesi insan, işçisi insan, işleneni insan, işleyeni insandır.

İnsan yetiştirmek kadar zor olan başka bir görev, başka bir meslek yoktur. Öğretmenlik sabır ve vicdan mesleğidir. Bu mesleğin dipdiri canlılıkla kalmasını sağlayan, kalplerindeki tükenmek bilmeyen öğrenci sevgisidir. Çünkü onlardır ailelerinden sonra çocukları yürekte, karşılıksız seven. Öğretmenlerdir onlara annenin sevgisini, babanın desteğini esirgmeden hissettiren.

Öğretmenlik girilen derslerle sınırlanılmayan bir hayat mesleğidir. Kendinden evvel öğrencileri için yaşamaktır öğretmen olmak. Minik bedenlerdeki koca yüreklerle bir milletin kaderini belirlemektir.

“Vatanın, milletin” her şeyden üstün olduğunu “dinin, namusun” her zaman her şeye karşı korunması gerektiğini öğreten öğretmendir. “Dostluğun, kardeşliğin” önemini, “saygının, sevginin” değerini de anlatandır öğretmen.

Yaşamı boyunca cehalete savaş açan, dünyasında umutsuzluk barındırmadan iyimserlikle yoğrulmuş kişidir öğretmen. Bu yüzden “Bir insanı kötülüklerden alıkoyup iyiliğe sevk etmek, üzerine güneşin doğduğu her şeyden daha hayırlıdır.” sözü öğretmenin icra ettiği mesleğin ne kadar onurlu ve güzel bir gayeye hizmet ettiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Kuşkusuz bu kutsal mesleğe sahip olan öğretmenler, gösterdikleri fedakârlık, sabır ve özveriyle öğrencilerine ilmin dışında gönül zenginliği de sunar. Öğretmen öğrencinin hızının kesildiği yerde yetişip elinden tutan, yanlıya düştüğü zaman ve durumlarda yanışını düzelten, elinin yetişmediği yerde onu yükseltendir. Öğrencisi hangi işi başarırse sevinen, ne zaman bir yeri kesilip kanasa yüreği ile sarandır.

Kıscası öğretmenler en güzel, en süslü sözlerin bile tasvir edemediği; ama dünyadaki en güzel sözlerden ziyadesiyle tasvir edilmeyi hak eden saygıdeğer insanlardır.

Mehtap KARAGÖZ TENKİTLERİMİZDEN KORKMAYALIM

Kişi kendisi için iyi bir eleştirmendir. Yeter ki bunu tutarlı bir şekilde yapsın. Kendi içinde vicdan muhasebesini yapan kişi benliğini iyi bilir. Ben başkasından önce kendimi eleştiririm, kendime ders vermek için. Fakat bunu kendimi karalamak için değil, tatmin edici doğruya ulaşmak için yaparım. Benim derdim kendim. Hatalarıma bakıp, kendimi eleştirip en iyisini yapmalıyım. Kendimi eleştirmek, belki de özgürlüğü en iyi anlamlandırabildiğim kavram. Düşünsenize iç dünyanız da dışa yansıtacaklarınız da sizin elinizde ve bunları en iyi bilen yine sizsiniz. Hâl böyle olunca yapacağımız veya yaptığımız durumlardan kendimiz sorumluyuz. Olumlu, olumsuz her türlü eleştiriyi iç dünyamızda kendimiz için yaparız. Başkasının yaptığı eleştiriler de önemlidir belki; ama kendim kadar tatmin etmez beni.

Uzun zamandır kendimi eleştiririm, buna fırsat veren benim. Yalnız diğer kişileri de eleştirmek kendime fayda sağladığımı gösterdi. Fakat bunu o insanı irdelemek, alay konusu etmek için yapmıyorum. Farklı görüşleri sentezleyerek daha sonrasında bunlardan dersler çıkartıyorum. Yani bakıldığında eleştirinin her yönü insana fayda sağlamaktır. Tabi ki eleştiriyi zarar yönünden kaçınarak yapmalıyız.

“Zevkin kaynaklarında öyle bir acılık var ki,
Çiçekler arasında bile olsa, boğazımızı yakar.”
(Lucretius)

Toplum baskısı, bırakın başkasını eleştirmeyi kendimizi eleştirmeyi bile hor görerek değerlendirir. Bizler bilinçli olduğumuz sürece eleştirinin azı falan olmaz. Sonuna kadar gidebiliriz, yeter ki bundan haz duyalım. Bazen görüyorum ünlü kitap eleştirmenleri, film eleştirmenleri... Sanki kitabın satılması için çaba gösteriyor. Bu da meslek etiğini kaybettiriyor o kişiye. İnsan amacı doğrultusunda yaşamalı, korkmamalı, çekinmemeli... İnsan kendi olmalı, kendiyi bütünleşmeli. Sadece Tanrı'nın karşısına geçtiğinde rahat konuşmaktan vazgeçmeli. Yaratılana da bir yerde fikirlerini açıkça belirtmeli.

“Denetlendiği vakit sevinen, eleştirildiği vakit gülen yaratığa büyük adam denir.”
(Cemil SENA)

Kendine güvenen insan bence de büyük bir insandır. Bunun için alçakgönüllü olmaya gerek de yoktur. Sen yaptıklarından eminsen bunu göstermek de en doğal hakkındır. Ve kendini eleştirmek de başkasının seni eleştirmesi de seni sadece olgun insan yapar. Kendine güvenen bir insan sonuna kadar eleştirmeyi hak edendir.

Uykusuz geçen gecelerimin birinde vakit geçirmek için kendimi emektar bilgisayarımın başında buldum. Amacım takip ettiğim birkaç yazarın yazılarını okuyup uyumaktı. Sipariş verdiğim kitaplar henüz elime ulaşmadığı için o akşam okuyamamanın vermiş olduğu huzursuzluktan mıdır bilmem, bir türlü gözümeye uyku girmiyordu. Yarın erkenden okulda olmam lazımdı ve nöbetçiydim. Öğretmen arkadaşlarım bilir nöbetin ne meşakkatli bir iş olduğunu. Onun için uyuyup dinç olmam lazımdı. Ancak tüm zorlamalarım rağmen uyuyamamış ve bir şeyler okursam uykum gelir ümidiyle oturmuşum bilgisayarın başına.

Siz nasıl okursunuz bilmem, ama ben müzik eşliğinde okumaktan büyük zevk alırım. Hemen malum video sitesini açıp Farid Farjad'ı tıkladım ve o muazzam keman sesi eşliğinde sayfalar arasında dolaşmaya başladım. Birkaç köşe yazısı okuduktan sonra yine o malum sitede bitmek bilmeyen reklam videolarından biri açıldı. Tam onu değiştireyim derken gözüm -malum siteyi sık kullananlar iyi bilir yan taraftaki öneri videolarını- "90'ların Müzikleri" diye videoya takıldı. Doksanlı yıllarda çocukluğunu yaşamış biri olarak dikkatimi çekti doğal olarak. Tıkladım tabi. Müzikle birlikte doksanlı yıllara ait görüntüler de akmaya başladı. Tabi ben de...

Fonda efsane dizilerden "Süper Baba"nın müziği... Eminim o yıllarda çocuk olan herkes, flütle o müziği çalıp sınıfta hava atmıştır. O büyüleyici tını beni çocukluk yıllarıma götürdü. O samimi, sıcacık yıllara. Görüntülerde neler yoktu ki? Uğruna büyük mücadeleler verdiğimiz gazoz kapakları, doksanların sonlarına doğru çıkan tasolar, oyun kartları, büyük övünç kaynağı olan tetrisler, önce içip sonra kutusunu şişirip patlattığımız içecekler, yerlerde sürünerek oynadığımız misketler... Sizi bilmem ama ben şahsen çocukluğunu dolu dolu yaşayanlardayım. Bizde saat kavramı yoktu. Eve giriş, hava kararana kadardı. Yaz aylarında bu süre gece geç saatlere kadar uzuyordu tabi. Mahalleli sıcak yaz günleri kendilerini kapı önlerine attıkları için biz de bundan yararlanıp -tadı damağımızda kalan- saklambaç oynardık. Her seferinde herkesi şaşırtacak bir yer bulurdum. Zavallı annem, sokaktan gelince beni hemen içeri almazdı. Önce kirpiklerime kadar toza bulanmış yüzümü, elbiselerimi çırpıp ön temizliği bitirdikten sonra girebilirdim ancak. Mahalle maçları çok zevkliydi mesela o zamanlar. Mahallede topu olan çocuktaki havayı ben kimsede görmedim daha! Oynayacak kişileri o seçer, çok canı sıkılırsa alır topu giderdi. Asgari ücretle çalışan bir ailenin çocuğu olarak benim oynayacak kişileri seçme gibi bir lüksüm olmadı hiç; ama o zamanlar iyi sayılabilecek bir oyuncu olarak takımlarda hep yer alırdım. O dönemlerde topun üzerine basmak yasaktı. Niye mi? Top patlaklı da ondan. Üzerine bastın mı havası inerdi. Ve toz toprak demeden o topu ağzımıza alır şişirirdik. Hastalıkımız, vay efendim mikrop kaparmışız kimsenin umurunda değildi! Ya şimdi? Evet, nesil olarak kısıtlı imkânlarla zor çocukluk dönemi geçirdik ama çok mutluyduk.

Bizim nesli gerçekten de şanslı olarak görüyorum. Sokaklarda doyasıya oynayarak, çocukluğumuzu yaşayarak büyüdük. Şimdiki çocuklarımız maalesef evden dışarı çıkmıyorlar desek yeridir. Bizim zamanımızda anneler çocukları eve zor getirirdi, şimdi ise anneler çocuklarını zorla dışarı çıkartmaya çalışıyor. Sanal oyunlar, internet ve televizyon maalesef çocuklarımızı esir almış durumda. Üzülüyorum onlar adına. Komşunun bahçesindeki erikleri taşıyamadan, annesinin vermiş olduğu peynirli dürümü sokakta arkadaşıyla bölüşmeden, misket oynayıp elleri çatlamadan, pazar günü banyodan sonra sobanın kenarına kıvrılıp "Bizimkileri" izleyemeden, mavi önlük giyemeden, bayramlarda kapı kapı dolaşıp şeker toplayamadan, Barış Manço'dan 'on puan' alamadan büyüyecekler. Kabul ediyorum, her dönemin farklı güzellikleri var. Şimdiki çocuklar teknoloji dehası, daha çok biliyorlar, daha iyi imkânları var; ama düşüp bir yerini yaralamadan geçen çocukluğa çocukluk denir mi Allah aşkına? Ya da bayramlığını yatağının başucuna koyup uyumayan çocuk mu olur?

Galiba yaşlanmaya başladık. En azından, şairin dediği gibi yolu yarılдық. Bitmez sandığımız ömrümüzün yavaş yavaş sonuna doğru yaklaşıyoruz. Baksanıza gecenin bir yarısı çocukluğumuz aklımıza düşüyor ve eskiye özlem duymaya başlıyoruz. Eskileri daha çok anar olduk. Bu aralar cümlelerimiz hep : "Biz küçükken..." ile başlar, şarkılar bizi daha fazla etkiler oldu. Bir şarkı bizi nerelere getirdi. Saat de epey yol almış. Ne diyorduk efendim? Ha, doksanlar. Velhasılıkelam, doksanlarda çocuk olmak güzeldi be azizim!

İlhangül ŞENSOY **SOBANIN ERDEMİ**

Hep düşünürüm, hep düşünürüz: Biz çocukken şimdiki çocuklardan daha mı mutluyduk? Şimdiki çocuklar şanslı, her şeyleri var! Öyle mi gerçekten?

Ben çok mutlu bir çocuktum. Sobalı bir evimiz vardı, sadece bir odasında soba yanar, diğer odalar çok soğuk olurdu ve bu durum sobalı odayı daha da kıymetli yapardı. Herkesin amacı işlerini bir an önce bitirip sobalı odaya gelmekti. Annem yemekten sonra sofrayı toplar bulaşıkları yıkar, hemen sobalı odaya gelir ve soğuk sudan kıpkırmızı olmuş ellerini sobada ısıtırdı. Babam işten gelince üzerini değiştirir, koşarak sobalı odaya gelir, buz gibi olmuş yüzünü sobada ısıtır ve beni ondan sonra öperdi. Babaannem sobalı odadan hiç çıkmazdı nerdeyse. Sobanın üzerinde ya kestane kavurur ya da ıhlamur kaynatırdı. Sobalı oda hep ıhlamur kokardı. Babam yorgunluktan bazen sobanın yanında uyuyakalırdı ama hep bir aradaydık ve bütün akşam birlikte otururduk. Bazen eğlenirdik bir şeylere gülerdik, ben şarkılar söylerdim alkışlanırdım, televizyon da izlerdik. Bazen sıkılırdık, oflardık; ama hepsini birlikte yapardık.

Artık evlerimiz çok konforlu, her odada kalorifer petekleri var, her odanın ısısı bile aynı hatta. Artık hiçbir şey için acele etmemize gerek de yok. Baba dinlenmek için kendine evdeki en sessiz köşeyi seçebilir, anne mutfakta işini yaparken bir taraftan dizisini de izleyebilir, çocuk da odasında oyun oynar. Bir sürü de oyuncağı vardır istediği her şey alınmıştır üstelik çok da şanslı bir çocuktur. Çocuklar kendine alınan oyuncakların, elbiselerin, en çok isteyip aldıkları şeylerin bile büyük kısmını hatırlamaz. Büyüdüklerini de hatta ona söylenen cümleleri, kelimeleri de hatırlamazlar; ama o cümlelerin ona hissettirdiklerini asla unutmazlar. Onların hafızalarında ne bebekler ne arabalar ne de elbiseler kalır. Hafızalarında ıhlamur kokan odalar, birlikte geçirilen güzel zamanlar, birlikte atılan kahkahalar kalır sadece. Mutluluğun sebebi sobalar mıydı acaba? Kim bilir belki de öyleydi! Belki de bu kadar basitti. Sobalar sebepti elbette, bir araya gelmemiz için bir sebep. Peki, bir arada olmak, birlikte vakit geçirmek, mutlu yaşamak için illaki bir sebebe bir bahaneye mi ihtiyacımız var?

Kesinlikle ihtiyacımız var. O halde yeni sebepler, yeni bahaneler bulalım kendimize ne duruyoruz?

Mehmet Mustafa ERDAL APARTMAN DÜŞÜ

Evlerinin önündeki bahçelerine meyve ağaçlarının yanında çam, servi, söğüt gibi ağaçlar da diken, bunları yılların emeğiyle yetiştiren güzel insanlar masal kahramanı misali hayatımızdan birer birer çekilip gittiler. Bugün maalesef dedelerin çocuklarına, torunlarına ferahlık ve hayat kaynağı olması için diktiği ağaçların süslediği, her çeşit çiçekle bezenmiş bahçeler arsa olarak değerlendirilip hoyrat bir biçimde, doymak bilmez müteahhitlerin insafına, azgın kepçenin ağzına teslim ediliyor. "Alan memnun, satan memnun kime ne?" denilecek. Müteahhit buradan alacağı daire ve dükkânlardan edeceği kârla filancanın bahçesine dikeceği sanat harikası apartmanın hayalini kurarken, bahçe sahibi de evlatlarının her birine birer daire bırakmak suretiyle babalık vazifesini en iyi şekilde, akıllıca(!) yapmış olmanın hazzını, mutluluğunu yaşıyor.

Memleketimizin her yerinde şehirlerimiz haksız kazanç aşkıyla ranta teslim olmuş durumda. Üç mal edilen bir evi, beşe alan vatandaşımız kısa bir süre sonra altıya, yediye komşu dairenin satıldığını duymanın, böylece kendi dairesinin de değer kazandığı düşüncesiyle bu alışverişte kâr ettiğini zannetmenin mutluluğunu yaşıyor. Kendisi çeşitli ekonomik güçlükler içinde yetişen insanımız, evlatlarının benzer sıkıntıları yaşamaması, onların rahat bir ömür sürmeleri için çalışıp mal biriktirme, rant sağlayacak ev, arsa alma telaşıyla ömürlerini hebâ ediyor. Çocuklarının tahtını hazırlarken bahtını da hazırlayabilecekleri yanılışına kapılıyorlar. Bunu yaparken hayatın pamuk ipliğine bağlı olduğunu ve pır uçureceğini akıldan uzak tutuyorlar! Oysa hayat herkes için farklı renklere boyanmıştır ve çocukların hayatları anne babaların kurguları üzerinden ilerlemiyor. Çocuklar da büyükleri gibi çeşitli sıkıntılarla yüz yüze gelecek, düşe kalka mücadelelerle hayat yolunda ilerleyecek; böyle böyle alın terinin, emeğin, helâl kazancın kıymetini fark edeceklerdir. Bu sebeple "Benim olmadı, aman çocuklarımın olsun! Ben onların her şeyini hazırlayayım." düşüncesi pek de sağlıklı olmasa gerektir.

Şehirlerimizde mevsimli mevsimsiz bağ, bahçe bozumu yapılıyor!

Bahçedeki ağaçların kesilmesi gerekiyor ki arsa kendini göstere, apartmanlara yer açılsın! Bu arada gelebilecek kimi cılız tepkilerden kaçınmak için de icabında yüz yıllık bir çam ağacının önü karanlığa getirilerek bir gece ansızın ortadan kaldırılması artık herkesin malumudur. Hatta belediyenin diktiği üç beş ağaç da benzer mantıkla deterjanlı su verilerek, dibine ot ilacı dökülerek önce kurutulup sonra ortadan kaldırılıyor ki dükkânın önü açılsın, müşterinin yüzü görünsün, işler canlansın. Şehirlerimizi elbirliği ile çoraklaştırırken sadece çevremizi değil zihnimizi, gönlümüzü de çoraklaştırıyor; cebimizi doldururken duygularımızı boşaltıyoruz. Şehirlerimiz bina mezarlığı hâline gelirken sosyal ilişkiler her geçen gün azalıyor. Çocuklarımıza, eve hapsolmaktan ya da kreşe gitmekten; yaşlılarımıza huzurevi, bakım merkezi gibi birtakım yerlere mahkûm olmaktan başka bir seçenek sunamıyoruz. Onlara hiçbir şekilde sokaklarımızda, şehirlerimizde yer açamıyoruz; toplumumuzda sevgi, saygıyı yok ederken korku ve güvensizliği yaygınlaştırıyoruz.

Kimliksizliğin her türlü kötüdür. Bu, kişiler ve toplumlar için olduğu kadar şehirler için de böyledir. Geçmişte atalarımız cami merkezli kurdukları şehirlerde insanın ve tabiatın gereklerine dikkat etmiş, ölçü ve estetiğe riayet ederek insanı boğmayan, tabiatı bozmayan şehirler kurmuşlardır. İbadethaneler ve kimi kamu binaları kalıcı malzeme ile yapılırken özel konutlar, insanın faniliğine vurgu yaparcasına ahşap, kerpiç gibi o çevreden temin edilen geçici malzeme ile inşa edilmiştir. Şehirler kurulurken topografyayla oynanmıyor; ranta pirim verilmiyor, insan ve tabiat öncelenirken yalnızca bugün değil, yarınlar da hesap ediliyormuş. Artık son örnekleri kalan böylesi köylere, şehirlere yolumuz düştüğünde binaların tabiatla bütünleştiğini görüyoruz. Bugün ise her türlü rant esas alındığından dere yatakları doldurulmak suretiyle buralara konutlar, fabrikalar, kamu kurumları yapılıyor. Sonra da kuvvetli bir yağmurla gelen sel sularıyla feryat figan ediliyor.

Atalarımız acaba zahmeti sevdikleri için mi köylerini, şehirlerini ovalara değil de genellikle dağ yamaçlarına yapıyorlar, yoksa başka bir durum mu söz konusudur? Eskiler ovalarımızı tarım için kullanırken bugün bizler "gözü açıklık" edip yerleşim yerlerini ovalara kaydırarak güya marifet yapıyoruz. Geçmişte belki bunca mimarlık, mühendislik fakültemiz, buralardan mezun olmuş diploma sahiplerimiz yoktu; ama "Bu bizimdir, bizim eserimizdir." diyebileceğimiz köylerimiz, kasabalarımız, sıcacık insanî ilişkilerin kurulduğu, bize has mahallelerin şekillendirdiği şehirlerimiz vardı. Millet olarak büyük mimarlarımızın sanat harikası, insanla ve çevreyle barışık yapılarıyla övünmekten; Amasya, Beypazarı, Safranbolu, Odunpazarı gibi şehirleri şaşkın şaşkın dolaşarak kendi ülkesinin turisti olmaktan anlaşılmaz bir haz alıyoruz. Bahsedilen şehirlerimiz de daha fazla turist çekebilmek adına kendi kültürünü yozlaştırıyor. Bir müddet sonra memleketin her tarafında anonim bir kültür yaygınlaşıyor.

Toprağa Aşık Veysel'in penceresinden bakabilirsek, onu gönül gözüyle görüp can kulağıyla dinleyebilirsek insana yakışanı yapmış olacağız; fakat o taraflara nedense pek basmıyoruz. Yine de bu yaşadığımız durumun geçici olduğuna, insanın yakın bir zamanda "asil olana" yöneleceğine inanmak istiyoruz. Her zaman için her şeyin daha iyisi bulunacaktır: Daha konforlu hayat, daha iyi ev, daha iyi araba var olacak! Ufka bunları koyduğumuzda oraya varmamız mümkün olmayacak. Bundandır ki hırslımıza yenik düşmeden, biraz kanaat limanına yanaşmamız; eve yuva, bahçeye bahçe, toprağa hayat diye bakmamızı beraberinde getirecektir. Tabiatla, ağaçla, kuşla, cümle varlıkla sağlıklı iletişim kurarak kim bilir belki daha huzurlu olacağız. Yoksa her boşluğa arsa gözüyle bakıp henüz üzerinde ağaçların durduğu, çocukların koşup oynadığı, kazma vurulmamış bahçede dikeceği apartmanı düşlemek ne bize ne gelecek nesillere bir hayır getirecektir.

Samet ERYILDIZ SES BAYRAĞIMIZ TÜRKÇE

Millet aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğudur. İnsan yaratılışından bugüne kadar anlamayı, anlaşılmayı istemiştir. İnsan toplulukları bu isteğinin bir tezahürü olarak iletişim kurmayı amaçlamıştır. Bu iletişimi sağlayan en önemli unsur da dildir. İnsan topluluklarını millet yapan aralarında somut olarak bilinen veya kökeni çok öncelere dayanan soyut bir bağın var olmasıdır. Kültür birliği, dil birliği, duygu ve düşünce birliği insan topluluklarını millet yapar. Devletleri kuran, varlığını sürdüren de milletlerdir. Aynı duyguları, aynı hissiyatları taşıyan, aynı değerlere sahip çıkan ve aynı dili konuşan insanlar bir olur, millet olur. Millet olmanın en önemli şartı duyguda, düşüncede aynı olmaktır. Bu noktada dil milletin şah damarıdır. Dil düşüncenin aracıdır. İnsan dili kadardır. Aynı hassasiyetleri taşımayan, aynı ülküde hareket etmeyen insan yığınları millet olamaz. Aynı hassasiyetleri taşımanın yolu da aynı dili konuşmaktan dil sevgisinden geçer.

Dil kültürün aynasıdır. Bir ulusun tarihi, adet, gelenekleri, inançları, değerleri dilde gizlidir. Dil kültür deryasıdır, tarih deryasıdır. Türküler, maniler, bilmece, oyunlar, ninniler, masallar, deyimler, atasözleri kültürümüzün en önemli demirbaşlarıdır. Tüm bu değerlerimiz – mihenk taşlarımız demek yanlış olmaz- Türkçemiz aracılığıyla nesilden nesile aktararak günümüze ulaşmıştır. Dil kültürün varlığını ve sürekliliğini sağlar. Toplum yaşamından, günlük hayatından izler sunar. Örneğin Hitit dilini çözen dil bilimci Bedrich Hrozny'nin Birinci Dünya Savaşı yıllarında günümüz dillerine çevirdiği ilk cümle "Ninda-an ezzateni watarraekuttani." olmuştur. Bu cümle Hitit toplumunun hayatından izler taşımaktadır. Türkçe karşılığı "Ekmeği yiyeceksiniz, suyu da içeceksiniz." olan bu cümle tarım toplumu olan Hitit'lerin günlük hayatlarını, ekonomik faaliyetlerini de yansıtmaktadır. Türk tarihinin bilinen en eski yazılı belgesi olan, toplumumuzun yaşama biçimini, dünyaya bakış açısını ortaya koyan, Türk töresinin, yüksek Türk kültürünün, Türk medeniyetinin yazılı belgesi olan Orhun Abideleri'nde aile ilişkileriyle, cenaze törenleriyle, akrabalık, savaş, askerlik gibi kavramlarla ilgili kelimeler geçmesi Türk toplumunun kültürel değerlerinin dilden ayrı düşünülmemeyeceğini belgelemektedir. Toplum; yaşayışını, değerlerini, inançlarını dile yansıtır. Bu, tarih boyunca sayısız örnekle belgelenmiştir. Özü Göktürk alfabesine dayanan Orhun Abideleri'nden bu yana dilimiz akarsuların alüvyonları taşıması gibi gelişerek, zenginleşerek ilerlemiştir. Göktürkçe metinler Türkçenin en eski kaynaklarıdır. Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan Divan-ı Lügat-it Türk de 11. yüzyıl Türk dünyasının en sağlam dil

mirası ve kültürümüzün eşsiz kaynaklarından birisidir. Bu eser de yine toplumumuzun değerlerini barındıran, yansıtan bir şaheserdir. Orhun Abideleri'nde Danimarkalı dil bilimci Wilhelm Thomsen tarafından çözülen ilk kelime "Tengri" olmuştur. Bu kelimenin Orhun Abideleri'nde olması Türklerin tanrı inancına verdikleri değeri gösterir. Türkler bağımsızlık duyguları nedeniyle Göktürkler döneminde çok fazla savaş yapmışlar, savaş ve askerlikle ilgili birçok kelime bu eserlere direkt yansımıştır. Türk milleti her zaman bağımsızlığı seçmiştir. Baskı altında esaret altında yaşamaktansa gerekirse göç etmiştir. Yetmiş iki farklı milletle birlikte yaşamışlar; buna rağmen milli benliklerini, dil bağımsızlıklarını kaybetmemişlerdir. Orhun Abideleri'nde askerlikle, bağımsızlık ve savaşla ilgili kelimelerin yer alması Türk milletinin bağımsızlığına verdiği önemin bir tezahürüdür.

Dil bir milletin kalbidir, zihnidir; kültürel değerlerinin taşıyıcısıdır. Nasıl kalbi atmayan bir canlı, varlığını sürdüremezse dili korunmayan, bozulan, yozlaşan milletler de varlığını sürdüremez, kültürünü gelecek nesillere aktaramaz. Dilini bilmeyen bir milletin, kavram, lügat hazinesi fakir olan bir bireyin bizi anlaması, tarihimiz ve kültürümüz için son derece ehemmiyetli eserleri özümsemesi mümkün değildir. Kendi kültürel değerlerinden izler taşıyan eserleri anlamayan bir toplumun da milli kültürüne ve değerlerine karşı yabancı olması kaçınılmazdır. Dünyanın en zengin dillerinden olan Türkçemiz de bizi anlamının tek anahtarıdır. Türkçe sevgisi salt dil sevgisinden ibaret değildir. Türkçeyi sevmek; ülkemizi sevmek, vatanımızı sevmektir. Bağımsızlığın en eşsiz haykırışıdır. Şair Fazıl Hüsnü Dağlarca, "Türkçem, benim ses bayrağım!" derken bu haykırışın ilk tohumlarını atmıştır. Al bayrağı sevmektir Türkçe sevgisi. Sarıkamış'ı, Kerkük'ü, Çanakkale'yi sevmektir. Geçmişimizle, tarihimizle köprü olan 'ses bayrağımız' kökeni geçmişlerde olan bir çınar ağacıdır. Şair Arif Nihat Asya'nın "Gölgende bana da bana da yer ver!" dediği al bayraktır Türkçemiz.

Dil ile kişilik gelişimi arasında da sıkı bir bağ vardır. İnandığı gibi yaşamayan bireyler yaşadığı gibi inanmaya başlar. Dilinden, özünden ayrı kalan bir bireyin tarihine, kültürüne uygun yaşayamayacağı da aşikârdır. Dilinden uzaklaşan bireyler farklı milletlerin kültürlerini taklide, farklı dilleri konuşmaya başlar. Bu durumun asıl üzücü tarafı ise konuştuğu farklı dilleri kültürlü olmanın, bilgili olmanın yansıması olarak ifade ediyor. Yabancı diller elbette gerektiğinde konuşulur, öğrenilir. İnsanı geliştirir. Ancak bu durum insanı kendi diline küçümseyerek bakma, farklı dilleri konuşmayı üstünlük olarak görme gafletine düşürmemelidir. Asıl bilgisizlik, cahillik özünden, değerlerinden, inançlarından uzaklaşmaktır. Çağdaşlık, medeniyet Batı'yı taklit etmek değildir. Her alanda çağdaş gelişmeleri takip ederek özüne dönmek, özgün eserler üretmek, milli bilinci oluşturmaktır. Asıl cahillik tarihinden bihaber, dil sevgisinden uzak yaşamaktır.

Asıl bilgisizlik kültürüne küçümseyerek bakmak, farklı kültürleri benimseyerek özünden ayrı hayat yaşamaktır. Cemal Süreya özüne uzak yaşayanları şiirinde kısa ama etkili biçimde şöyle mısralaştırır: "Beş dil biliyormuş ünlü kişi / Ünlü ve saygıdeğer / Bir de Türkçe öğrense / Altı eder."

Anadolu'yu sevgi toprağı yapanlar bizim kültürümüzün mihenk taşlarıdır. Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli, Âşık Veysel bu gönül coğrafyasında derin izler bırakan bilginlerdir. Onların fikir dünyaları bize dille ulaşmıştır. Bu değerlerimizin düşünceleri milletimizde milli şuur ateşini alevlendirecek unsurlardır. Milli şuur bir farkına varış, bilinçtir. Kendi milletinin varlığını tanımak, bilmek demektir. Ünlü filozofların "Ben kimim?" soruları sorgulamanın ilk basamağı olarak kabul edilir. Peki, biz kimiz? Tarihimizi, değerlerimizi ne kadar tanıyoruz? Bugün hala Paris Üniversitesinin Tıp Fakültesi öğrencileri St. Germain Bulvarı yanındaki büyük konferans salonunda toplandıklarında iki kişinin duvara asılı büyük boy portresiyle karşılaşılır. Bunlardan birisi İbn'i Sina'ya aittir. Milli şuur ve uyanış özümüzü tanımakla olur. Milletimiz kendine güven noktasında eskiye dönüş yapmalıdır. Mimar Sinanları, Yunus Emreleri yetiştirmiş bu topraklar yeni şeyler yaratma iradesi ile çağa da ayak uydurarak yükselmelidir, yükselecektir.

Değişmeyen tek şeyin değişimin kendisi olduğu gerçeğinden hareketle dilde değişmelerin yaşanacağı aşikârdır. Yabancı dillere Türkçeden geçen birçok kelime olduğu gibi dilimize de yabancı dillerden bazı kelimeler girmiştir. Hatta bunların bazıları artık dilimize yerleşmiştir. Ancak dilimizin özündeki değişikliklerin sonuçları maalesef büyük boyutlarda zarara yol açar.

Dili bağımsız olmayan bir milletin siyasi bağımsızlığı geçicidir. Diline sahip çıkmayan bir millet yok olmaya mahkûmdur. Ses bayrağımız Türkçe bağımsızlık şarkımızdır. Al bayrağımız, ses bayrağımız bağımsız oldukça özgürlüğe dalgalanacaktır. Türkçemiz sondan eklemeli bir dildir. Kökler değişmez, özü aynıdır. Ekler değişir ve kökü zenginleştirir. Nasıl kelimenin özü yani kökü değişmiyorsa Türk milletinin temelleri de yıllar öncesine dayanır ve değişmez. Bizi biz yapan değerler, milli bilincimiz köklerimizde gizlidir. Milletleri yalnızca savaşacak orduları, askerleri korumaz. Milletlerin aynı zamanda kendini koruması gereken kültür orduları, dil orduları olmalıdır. Kültür orduları, dil orduları milli şuura ulaşmış, eğitilmiş ve nitelikli gençlerle oluşturulabilir. Bu bilince ulaşmayan bireyler dilimizin yabancı dillere ait kelimelerle yozlaştığını, bağımsızlığını yitirdiğini fark edemezler. "Yüksek istikbalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır." diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk bağımsızlığın dil yozlaşması ile kaybedileceğini önemle vurgulamıştır. Dil savaşını kazanmazsak, dil orduları kurmazsak Çanakkale'de, Sarıkamış'ta verdiğimiz bağımsızlık mücadelemiz ruhunu kaybeder. Kimliğimizi, tarihimizi, özümüzü kaybederiz.

Bir Türk vatandaşının, ülkesini seven bir bireyin iş yerine yabancı bir isim koymasına akıl almaz bir durumdur. Tamamen dikkat çekmek ve özentilik sonucu böyle bir seçim yapmak dile ihanettir, bağımsızlığa ihanettir. Kültüre, medeniyete, bağımsızlığa saldırılar dil üzerinden başlar. Milletini, dilini seven her birey şu an içinde bulunduğumuz durumdan muzdarip olmalıdır. Türkçemiz mecazlı söyleyişleriyle, deyimleriyle, atasözleriyle dillerin en zenginidir. Kelime sayısı 600.000'e ulaşan eşsiz bir hazinedir. Aynı zamanda içinde taşıdığı değerler kelimelerle sınırlı değildir. Türkçe içinde tarihi barındırır, Osmanlı'yı barındırır, Türk'ün türküsünü barındırır. Şehide yakılan ağıtı barındırır. Dilimizin kıymetini bilecek bireyler yetiştirmek mecburiyetindeyiz.

Sonuç olarak dil orduları oluşturulması

bilinç ve uyanışla olur. Özentilik kişiliğimizi kaybetmemize yol açar. Bu noktada millet olarak ivedilikle bu konuya önem verilmelidir. Başta biz öğretmenler şapkayı önümüze koyarak çocuklarımızda, gençlerimizde dil sevgisini, Türkçe sevgisini ne kadar geliştirebiliyoruz bunu tartışmamız lazımdır. Onlarda bu heyecanı, bu farkındalığı oluşturamazsak bağımsızlık mücadelemiz, var oluş mücadelemiz, medeniyet mücadelemiz kan kaybeder. Tüm toplum konferanslarla, eğitimlerle, sosyal medya ve kitle iletim araçlarıyla dil sevgisi noktasında ve yozlaşmanın önlenmesi için bilinçlendirilmelidir. Ses Bayrağımız Türkçe kaderine terk edilmemelidir. Bağımızda kanayan bir yara değil bizi geleceğe, yükselişe taşıyan bir cevher olarak kalmalıdır. Türkçe giderse vatan gider.

Hümeyra KAYA

KALEYDOSKOP

“Çalınan hayallerin peşinde...”

Ana yoldan bir nehir gibi kıvrılan köy yoluna direksiyonunu kırdığında, çocukluğunu geçirdiği, modern dünyaya yelken açtığı o güzelim çiçek kokulu köyünü düşünüyordu. Şehre çok uzak olmamasına rağmen, insanların mecbur kalmadıkça sınırlarını aşmadığı bu köyde, her hafta anlatacaklarını merakla bekleyen birilerinin olması belki de ona tuhaf bir mutluluk veriyordu. Şimdi medeniyeti merak ettikleri halde, meraklarını gidermek için hiçbir çaba sarf etmek istemeyen bu insanlara anlatacaklarını düşünüyordu.

Çantasındaki küçük kutuya takıldı aklı. Çok mu gereksiz bir seçimdi bu hafta için? Artık konu bulmakta zorlanıyor muydu ne?

Arabası mahalleye girdiğinde bir hareketlenme oldu sanki. Kendini, genç yaşına rağmen eski zamanların masalcı dedelerine benzetti. “Acaba yine anlattıkları ile mutlu edebilecek miydi onları?” O an, bunları düşünürken, zaman mevhumunu bile unuttuğunu fark etti. Kolundaki koca ekranlı saate bakınca telaşlandı. Yelkovan, akrebi hızlı mı kovalamıştı bugün?

Avlunun ortasına çektiği arazi arabasından inerken, kalın siyah çerçeveli gözlüklerinin camını, lacivert ceketinin üzerinden sarkan kahverengi fuları ile temizledi adam. Günün son ışıkları değildi elbet bu saatte yüzüne vuran. Güneş tepeyi aşalı çok olmuştu hatta vakit hayli geç de olmuştu ama o kadar da geç sayılmazdı.

İlk defa bu kadar gecikmişti sadece. Kireç boyalı duvarların yüzünü aydınlatmış evlerin önündeki toprak yoldan geçip her zamanki gibi mahalle meydanına, onu sabırsızlıkla bekleyen insanların yanına yürüyordu şimdi.

Meşin çantasının içinde ne vardı bu defa kim bilir? Daha mahalle meydanına gelmemiş, dar caddelerin arasında yavaş yavaş ilerliyorken olan oldu. Elindeki meşin çantayı kaptığı gibi kaçtı bir oğlan.

Mahallelinin her zamanki meraklı bakışları arasında, küçücük bir çocuk elinde bir meşin çanta ile tazı gibi koşarak geçti önce. Ardından siyah makosenleri ile koşmaya çalışan genç adam...

“Harun Abiiii!...” diye atılan mahalleli gençler, şimdi onunla aynı yöne koşuyorlardı nedenini bilmeden. Lakin ufak tefek, minyon çocuk, aralardan sıvışıp gitmişti çoktan.

Harun “Çantam, tıfil bir oğlan çantamı kaptı!” diye bağırdı koşarken. Bir anda merakla etrafa dağılan mahalleli seferber oldu çantanın peşinden, onu aramaya başladı. Bir süre sonra gençlerden biri elinde meşin çanta çıkageldi. Küçük çocuktan eser yok tabii.

Harun çantayı açtı, baktı hemen. Her şey tamdı ama mahalleliye getirdiği dürbün yoktu tek. Çantayı getiren gence “Bulduğunda çantanın etrafında, yerde bir şeyler gördün mü? Bir kutu mesela?” diye sordu.

“Yok, Harun abi görsem onu da getirirdim zaten. Öylece duvarın dibinde duruyordu çanta, aldım.” dedi.

Harun, omuzlarını yukarı doğru çekti. Peki, ne yapalım. Olan bu haftaki hikâyemize oldu. Bu haftaki hikâyemiz kayboldu. Bir anda açık denizlerde gemileri batmış gibi omuzları düştü tüm mahallelinin. Bu haftaki hayalleri çalınmıştı demek.

O sırada komşu mahalledeki küçük bir çocuk elindeki dürbün sandığı şeyden ufka bakıyordu. Ucunu çevirdikçe lale bahçesinden, gül, sümbül bahçelerine hatta belki de hayatında hiç görmediği, göremeyeceği krizantem bahçelerine dalıp çıkıyordu.

Demek uzaklarda hep çiçek bahçeleri vardı, uçsuz bucaksız... Bir tek onların mahalleleri böyle renksiz, toz toprak... Sonra, o bahçelerde buldu kendini. Onların mahallesine hiç gelmeyip komşu mahalleye umut eken o lacivert takımlı, ince uzun adamın elinden tutuyordu şimdi. “Beni bağışladın değil mi abi?” diye cılız sesiyle soruyordu. İçi acımişti, çünkü annesine verdiği sözü ilk kez bozmuştu. Ama onun da umuda ihtiyacı vardı ve tutunacak bir dala...

Çiçek tarlalarında yürürken yıllar önce yitirdiği annesini de buldu. O da yürüyordu aynı bahçede. Tam kucaklamışken annesini, mahcup ama sevinçli, gözünü açtı; elinde çiçek dürbünü ile uyummuştu. Olacak şey miydi bu şimdi; annesine kavuştuğu anda uyanılır mıydı hiç? “Tüh be!” dedi. Sokaklarda öğrendiği birkaç küfür sıraladı sonra. Gözlerini dürbüne dayadı. Ucunu evirip çevirmeye başladı. Bahçeler tamamı ama annesi görünmez olmuştu.

Yalnız bu görüntülerin bir benzerini sanki bir yerden hatırlıyordu. Bazen uykudan uyandığında bazen de çok uykusu geldiğinde, gözlerine çok bastırarak ovuşturduğu zaman, gözkapaklarının içine doğru bakarken önce bir güneş beliriyor, canı yandığı halde bastırarak ovuşturmaya devam ederse o güneş gittikçe daha parlaklaşıp sonra tıpkı bu kaleydoskopta olduğu gibi rengârenk şekiller gözlerinin önünde beliriveriyordu.

Küçük çocuk dalmış, bunları düşünürken bir anda omzunda bir el hissetti. Gözünü dürbünden çekip kafasını kaldırdığında, meşin çantalı adamın kara gözleri ile karşılaştı. Korku dolu bir bakışla fırladı yerinden. Omzunu tuttu, oturttu adam onu yeniden. Kendi de oturdu küçüğün yanına, tepenin kıyısındaki tümseğin üstüne.

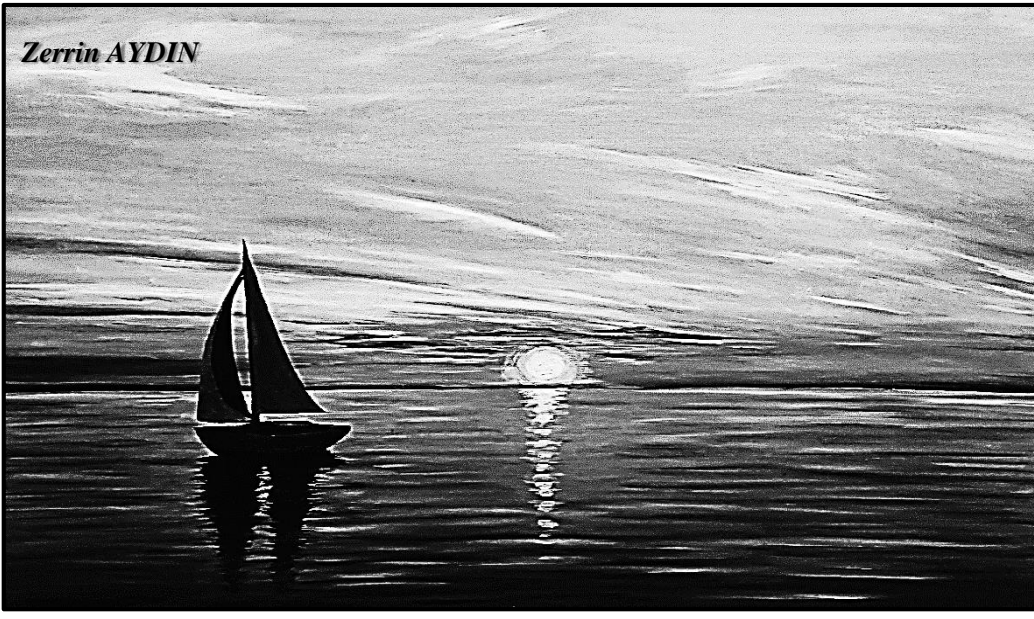
“O halde bu haftaki hikâyem yalnızca sana...” dedi.

Çocuğun ne yöne koştuğunu görenler hemen haber uçurmuştu komşu köye. Kim olduğu anlaşılınca, bu kez hikâyeye anlatmak yerine çocuğun hikâyesini dinlemişti genç adam. Ona sahip çıkmayan bir babası ve yakın zamanda kaybettiği annesinin hikâyesi yüreğine dokunmuştu. Çiçek dürbünü çalan bu öksüz çocuğun haline çok üzülmüştü.

İşte “Kaleydoskop” gerçek sahibini şimdi bulmuştu. Umuda, hayale en çok ihtiyacı olan bu çocuk, demek çalınan hayallerini geri almak için koşmuştu.

“Bak evlat, bu çiçek dürbünü senin olsun. Ama çalmasaydın keşke! Duydum ki geleceğe dair tüm hayallerin çalınmış senin. O yüzden bu dürbünü şimdi senden alıyor ve sonra sana kendim vererek hediye ediyorum. Bu dürbünden baktıkça yeni hayaller bulmanı umut ediyorum. Biliyorum, hayallerini geri veremem; ama benimle gelersen sana ancak sıcak bir yuva bulabilmek için söz verebilirim.”

Parlayan ay ışığında yere yansıyan biri ince, uzun; biri kısa, çelimsiz iki silüet el ele tutuşmuş, yürüyordu şimdi. Çocuk, bir elinde sınımsız tuttuğu çiçek dürbünü ile hayallerini kavramış, diğer eli ile de genç adamın elini tutmuş yürürken toprak zeminde yankılanan ayak seslerinden başka bir de çekirgelelerin sesi işitiliyordu karanlığa karışan.

Büşra Begüm EĞRİ KOD-LA-MA

Kodlama, çağın alfabesi olarak tanımlanmaktadır. Evrensel bir dil olan İngilizce gibi kodlama da artık evrensel olma yolunda ilerlemektedir. Önceden kodlama denilince akla ya bilgisayar ya da yazılım mühendislerinin yaptığı iş olarak gelmekteydi. Şimdi ortaokul 5. sınıflarda Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi olarak okutulmakta ve öğrencilerin kodlamaya girişleri yavaş yavaş gerçekleşmektedir.

Dijital dünyanın gelişmesiyle birlikte çocuklar doğdukları andan itibaren teknolojiyle iç içe yetişiyorlar. Aileler çocuklarının her bir anını kameralara, akıllı telefonlara kaydediyorlar doğal olarak çocuklar da sürekli kendilerini çeken bu cihazlara yöneliyorlar. Daha sonra ailelerden şu şikâyetler geliyor: "Benim çocuğum iki yaşında ama akıllı telefonları benden daha iyi kullanabiliyor." Peki, bu çocuklar akıllı uygulamaları kullanmak yerine kendileri uygulamalar geliştirirler. Tabii ki geliştirebilirler. Bill Gates (Microsoft) kodlamayı öğrendiği zaman on üç yaşındaydı, Mark Zuckerb erg (Facebook) ise on bir yaşında kodlamayı öğrenmişti. Minecraft oyununun geliştiricisi ise kendi oyununu yapmak için on iki yaşında kodlama öğrenmişti.

Kodlama bilen çocukla bilmeyen çocuk aynı değildir. Kodlama bilen çocuk bir

Filiz KAYMAK SESSİZCE GİT

Kapıyı kapat
Sevdiğim.
Ardından rüzgar
Yapmasın.
Çarpar
Sonra, sen yaptın
Sanır,
Alınırım...
Sessizce git.
Çook sessiz.
Gittiğini anlamayayım.
Anahtarlar sende
Kalsın.
Bir gün dönersen
Zile basmak
Yüreğini incitmesin.
Sessizce git.
Henüz ben
Uyurken
Uykum
Ağırdır, bilirsin.
Ağırdan al gidişini,
Dönmeye gücün
Kalsın.

güçlkle karşılaştığı zaman o güçlüğü küçük parçalara bölerek o güçlkle başa çıkmayı öğrenir, yani algoritma mantığını kendi kendine kavrar. Böylece ebeveynler çocuğun ağlamak yerine çikolata almak için geliştirdiği stratejileri daha iyi anlarlar.

Çocukların kodlama öğrenmesi neden-sonuç ilişkisi kurabilen ve sorgulayan toplumlar geliştirmek için önemlidir. Kodlama öğrenmek için illa kurs kurs gezmeye gerek yok. İnternette kolaylıkla ulaşılabilecek kaynaklar mevcut. Örneğin bu kaynaklar arasında bulunan Strach MIT tarafından geliştirilmiş ve Türkçe desteği bulunan uygulama 8-16 yaş arasındaki çocuklara oyun oynatarak kodlama öğretmektedir. Çocuklar bu sayede hem oyun oynamakta hem de kodlama öğrenmektedir. Bunun dışında Code.org, Code Monkey, Code Combat gibi çocuklara oyun oynatarak kodlamayı öğreten uygulamalar da bulunmaktadır.

Kodlama öğrenmek için üniversite yıllarını beklemek çok geç kalındığı anlamına gelir. Bundan dolayı İngiltere 2016'dan beri 5-16 yaş arasındaki çocukların okullarında kodlamayı zorunlu ders haline getirirken Türkiye'de bu ders beşinci ve altıncı sınıflarda Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersi olarak okutulmaktadır. Ezberleyen değil sorgulayan bir gelecek için kodlamaya önem vermek şart.

Sengül GÜRCAN DİLSİZ ZAMANLAR

Ninesinin naif sesiyle uyanmıştı. Yataktan çıkmak, yüzüne buz gibi suyu çarpmak zor geliyordu. Gözlerini ovuşturarak kalktı. Sarı saçları dağınık, küçük ayakları yumuk yumuktu.

Uykuyu terk etmenin verdiği ağırlığı muazzam kahvaltı sofrası yok etti. Her zamanki gibi özenle hazırlanmıştı her şey. Kahvaltıdan sonra balkona yöneldi. Tertemiz havayı içine çekti. Güneş gülümsüyordu. Karşıda, çam ağaçlarıyla yeşeren bir orman vardı: Kor dağı. Burası köyün mabediydi adeta. Herkes o dağa ayrı bir anlam yüklerdi. Fakat adının neden "Kor dağı" olduğu bilinmezdi; çünkü bu dağ, yeşeren umutlar gibi yaz kış canlıydı.

Her günkü heyecan başladı yine. "Nereye gidiyoruz?" diye sordu ninesine. Yaşlı kadın usulca yutkundu ve gözlerini uzaklara dikti. Küçük kız, nereye gideceklerini bilse de bu soruyu tekrar tekrar sormak hoşuna gidiyordu. Tıpkı orada karşılaşacakları şeyi bildiği gibi. Bu buluşma onun hayatı olmuştu.

Yaşlı kadın, küçük kızın elinden tuttu. Pembe, beyaz çiçek açmış ağaçların çevrelediği toprak yola düştüler. Her gün geçmelerine rağmen her gün başka güzeldi bu yol. "Nine bu gün biraz daha kalamaz mıyız orada?" cevap gelmedi. Sadece birkaç damla yaş süzülür kadının gözlerinden. Bir zamanlar ışıltılı yanan bu gözlerde renk kalmamıştı. Öylesine yorgun, öylesine suskun bakıyorlardı.

Toprak yolda bir süre ilerledikten sonra köyün harman yeri görüldü. Burası, ilkbaharda yeşeren, sonbaharda sararan dümdüz bir yerdi. Sol tarafta buğday tarlaları vardı. Patikadan geçerek tarlanın birine ulaşılar. Belli ki henüz sonbahar gelmemişti. Uçsuz bucaksız tarladaki buğdaylar hala yeşildi. Küçük kız buğdayların içinde kayboluyordu. Buğdayların diplerinde mor mor çiçekler vardı. Buğday çiçeği derlerdi bunlara. Belki de sadece bu köyde böyle seslenilirdi bu çiçeğe. Ufak elleriyle üç dört tane buğday çiçeği topladı.

Derken uzaklarda bir gölge belirdi. Küçük kızın yüreği çırpınmaya başladı. Geliyordu işte. Her zamanki gibi çok güzeldi. Çiçekli basmadan bir elbise giymişti. Saçları dalga dalga, gözleri yemyeşildi. Sevgiyle bakıyordu. Sımsıcaktı. Hasretle sarıldılar. Küçük kızın saçlarını okşadı. Tekrar tekrar baktılar birbirlerine. Buğdayların hışırtısı ninni gibiydi.

İşte o an geldi. El ele tutuşup gideceklerdi ve ninesine el sallayarak ardına baka baka veda edecekleri fakat bir taş oturdu minicik yüreğine. Bir adım öteye gidemiyordu. İki ateş arasında gibi bir ona bakıyordu bir diğerine. Nihayet boğazındaki yumruyu yenerek "Ben artık seninle gelmeyeceğim." diyebilirdi. Tam olarak anlayamasa da artık oraya ait olduğunu hissetmişti. Bu sefer her zamankinin tersine döndü her şey. Küçük kız, ninesinin elinden tuttu ve diğeri buğdayların arasından aynı naifliğiyle sessizce uzaklaştı.

Küçük kızın hıçkırıklarıyla ninesinin sesi birbirine karıştı. Ninesi, o yumuşacık sesiyle sabahın olduğunu artık kalkması gerektiğini söyledi. İçi cız etti. Onu bu kadar mutlu eden rüyayı da son görüşüydü. Artık emindi. Kendisi ebediyen buraya, annesi de yeşil buğdayları yaparak geldiği o dünyaya aitti.

Çubuk İlçe Milli Eğitim

Müdürlüğü Adına Sahibi

Murat ASLAN

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Mustafa ERDAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Merve GÜNDOĞDU

GÖRSEL DANIŞMAN

Tayfun ÖZTÜRK

YAYIN KURULU

Samet ERYILDIZ

Zehra SANCAR

Yılmaz KIRIKTAŞ

Ayşegül ARIÖZ

Serkan DEMİR

ADRES TELEFON

Çubuk İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Cumhuriyet Mah. İmam Hatip Cad. No:11

Çubuk/ANKARA 0 312 837 92 33